

CONCLUDEREN VOOR DE STRAFRECHTER

Het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (CBR) is een feitelijk samenwerkingsverband tussen de Raad van de Orde der Advocaten bij de balie te Antwerpen en de faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen. Het CBR organiseert postacademische vorming voor al wie in de praktijk wordt geconfronteerd met de toepassing van het recht. De doelgroep van het CBR bestaat dan ook voornamelijk uit praktijkjuristen, onder wie zowel juristen in de strikte betekenis (qua opleiding) als juridische medewerkers in de ruime opvatting (qua professionele activiteiten).

Een stuurgroep waarin de verschillende juridische beroepsgroepen vertegenwoordigd zijn, adviseert het CBR bij de opstelling van zijn jaarprogramma. De Raad van Bestuur werkt de door de stuurgroep geselecteerde suggesties verder uit tot een vast jaarprogramma van zes studieavonden en drie workshops. Met dit jaarprogramma streeft het CBR naar een harmonisch evenwicht tussen uiteenzettingen over nieuwe wetgeving enerzijds en een overzicht van de ontwikkelingen in rechtspraak en rechtsleer anderzijds.

Samenstelling stuurgroep van het CBR

Luc Baetens, Steven Brouwers, Pascale Buyck, Ilse Couwenberg, Koen Lips, Luc Demeyere, Johan du Mongh, Jan Ghysels, Yves Liégeois, Jan Meerts, Eric Michoel, Joëlle Rozie, Stefan Rutten, Dirk Scheers, Marco Schoups, Kris Slabbaert, Ferdi Spanoghe, Dirk Torfs, Luc Truyens, Anton Van Bael, Nadia Van Baelen, Anne Van Regenmortel, Dirk Vanheule en Thierry Vansweevelt.

Samenstelling Raad van Bestuur van het CBR

Steven Brouwers, Pascale Buyck, Jan Ghysels, Jan Meerts, Joëlle Rozie, Stefan Rutten, Marco Schoups, Dirk Vanheule en Anne Van Regenmortel.

CONCLUDEREN VOOR DE STRAFRECHTER

Ilse COUWENBERG
Filip VAN VOLSEM

Concluderen voor de strafrechter
Ilse Couwenberg en Filip Van Volsem

© 2018 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-1009-3
D/2018/7849/117
NUR 824

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

INHOUD

1. Inleiding

1.1. Waarom concluderen voor de strafrechter?	1
1.2. Moet er worden geconcludeerd voor de strafrechter?: principe	5
1.3. Moet er worden geconcludeerd voor de strafrechter?: het Openbaar Ministerie	6
1.4. Wie mag concluderen voor de strafrechter?	8
1.5. Kan het recht om te concluderen worden misbruikt?	8
1.6. Waarom een wettelijke regeling van het concluderen voor de strafrechter?	14
1.7. Concluderen voor de strafrechter: hoeveel regelingen?	15

2. De gemeenrechtelijke regeling van het concluderen voor de strafrechter

2.1. Wat is een conclusie?: algemeen	17
2.2. Wat is een conclusie?: in principe een geschrift.	18
2.3. Wat is een conclusie?: een geschrift dat een eis, een verweer, een exceptie of middelen bevat	18
2.4. Wat is een conclusie?: een conclusie is geen stuk.	20
2.5. Wat is een conclusie?: een geschrift dat op regelmatige wijze tijdens het debat ter rechtszitting is neergelegd.	21
2.6. Kan er mondeling worden geconcludeerd in strafzaken?	24
2.7. Heeft een zetelwijziging gevolgen voor de neergelegde conclu- sies?	25
2.8. Zijn de vormvereisten van artikel 743 en artikel 744 Ger.W. op grond van artikel 2 Ger.W. van toepassing op de gemeen- rechtelijke conclusies in strafzaken?	26
2.9. Kan een conclusie met voorbehoud?	27
2.10. Kan een partij (mee) genieten van de conclusie van een andere partij?	27
2.11. Wat in geval van een onvindbare conclusie?	28

3. De regeling van artikel 152 Sv.

3.1. De wetteksten	31
3.2. Voor welke rechtscolleges geldt de regeling?	31

3.3.	Geldt de regeling voor alle partijen en dus ook voor het Openbaar Ministerie?	34
3.4.	Toepassingsgebied	36
3.4.1.	Moet er een verzoek zijn om conclusietermijnen te bepalen?	36
3.4.2.	Wat is de inleidingszitting?	39
3.4.3.	Hoe moet de voorwaarde dat nog geen enkele partij mag hebben geconcludeerd worden ingevuld?	41
3.4.4.	Wat indien er op de inleidingszitting geen conclusietermijnen worden gevraagd?	42
3.5.	De beslissing van de rechter	44
3.5.1.	Hoe bepaalt de rechter de conclusietermijnen en de rechtsdag?	44
3.5.2.	Hoe bepaalt de rechter de volgorde waarin wordt geconcludeerd?	46
3.5.3.	Moet de beslissing over de conclusietermijnen ter kennis worden gebracht?	49
3.5.4.	Wat indien er zich na de inleidingszitting nog een procespartij manifesteert?	49
3.5.5.	Is die beslissing vatbaar voor een rechtsmiddel?	50
3.6.	Conclusietermijnen	51
3.6.1.	Hebben partijen recht op conclusietermijnen in strafzaken?	51
3.6.2.	Wat indien partijen, hoewel zij conclusietermijnen hebben gevraagd en verkregen, toch niet concluderen?	54
3.7.	Neerlegging van de conclusie	55
3.7.1.	Waar moeten de conclusies worden neergelegd?	55
3.7.2.	Aan wie moeten de conclusies worden meegedeeld?	55
3.7.3.	Wanneer is een conclusie laattijdig neergelegd of meegedeeld?	57
3.8.	Laattijdig neergelegde of meegedeelde conclusies.	58
3.8.1.	Wat is het lot van laattijdige neergelegde of meegedeelde conclusies?: het principe.	58
3.8.2.	In welke gevallen dienen laattijdig neergelegde of meegedeelde conclusies niet te worden geweerd en kunnen nieuwe conclusietermijnen worden verkregen?: het akkoord van partijen	61
3.8.3.	In welke gevallen dienen laattijdig neergelegde of meegedeelde conclusies niet te worden geweerd en kunnen nieuwe conclusietermijnen worden verkregen?: het nieuwe en ter zake dienend stuk of feit.	63

3.8.4.	In welke gevallen dienen laattijdig neergelegde of meegedeelde conclusies niet te worden geweerd?: een algemeen toetsingsrecht voor de rechter	67
3.9.	Bijzondere vragen	69
3.9.1.	Is opgesplitst concluderen mogelijk?	69
3.9.2.	Sluit de regeling van artikel 152 Sv. procesmisbruik uit?	70
3.9.3.	Kan een standpunt van een partij nog worden geacteerd in het proces-verbaal van de rechtszitting of in de rechterlijke beslissing?	70
3.10.	Het Gerechtelijk Wetboek en concluderen voor de strafrechter. . . .	72
3.10.1.	Is de regeling van het gerechtelijk privaatrecht van toepassing op de vorm van de conclusies?: principe	72
3.10.2.	Hoe artikel 743 Ger.W. toepassen in strafzaken?	72
3.10.3.	Hoe artikel 744 Ger.W. toepassen in strafzaken?	74
3.11.	Wat zijn de gevolgen van het ten onrechte weren van een conclusie?	78
3.12.	Geldt de regeling voor de neerlegging van conclusies ook voor de neerlegging van stukken?	79
3.13.	Hoe zit het met de toepassing van artikel 152 Sv. in de tijd?	79
4.	De regeling van artikel 4 V.T.Sv.	
4.1.	De wet, haar doel en inspiratie	81
4.2.	Toepassingsgebied: ambtshalve aanhouden van de burgerlijke belangen – Wie, wanneer, hoe?	82
4.3.	Toepassingsgebied: hoe de procedure tot afhandeling van de burgerlijke belangen activeren?	85
4.4.	Bepalen van conclusietermijnen	87
4.4.1.	Verplichting?	87
4.4.2.	Wie, hoe, wat en wanneer?	87
4.4.3.	Bevoegde rechter?	88
4.4.4.	Bepalen van conclusietermijnen: inspraak van de partijen mogelijk?	89
4.5.	Vaststellen van conclusietermijnen	90
4.5.1.	Inhoud van de beslissing	90
4.5.2.	Vaststellen van de conclusierondes	90
4.5.3.	Vaststellen van de vervaldata voor de neerlegging en toezending van conclusies en stukken.	92
4.5.4.	Vaststellen van de pleitdatum	92
4.5.5.	Beslissing tot vaststellen van conclusietermijnen: hoe de partijen verwittigen?	93
4.5.6.	Beslissing tot vaststellen van conclusietermijnen: is een rechtsmiddel mogelijk?	94

4.6.	Inhoud van de conclusie	95
4.6.1.	Hoe moeten de conclusies <i>ex</i> artikel 4 V.T.Sv. worden opgesteld?	95
4.6.2.	Welke vermeldingen zijn verplicht?	95
4.6.3.	Is ondertekening vereist?	96
4.6.4.	Welke onderdelen moet een conclusie bevatten?	97
4.6.5.	Wat indien er geen raadsman is?	99
4.6.6.	Wat is de sanctie indien een niet-gestructureerde conclusie wordt neergelegd?	100
4.7.	Uitvoering: hoe en wanneer gebeurt de neerlegging ter griffie en toezending aan andere partijen?	101
4.8.	Sanctie	103
4.8.1.	Plicht tot ambtshalve wering van de conclusie.	103
4.8.2.	Nuancering van de plicht tot ambtshalve wering	104
4.8.3.	Uitzondering op de plicht tot ambtshalve wering	105
4.9.	Gevolg van de conclusiekalender: het gevorderde vonnis is steeds op tegenspraak	106
4.10.	Wat is de rol van het Openbaar Ministerie bij de afhandeling van de burgerlijke belangen?	107
5.	Bijzonderheden bij concluderen op verzet en in hoger beroep	
5.1.	Moet de rechter op verzet antwoorden op tijdens de verstek-procedure genomen conclusies en is een verzetsakte een conclusie?	109
5.2.	Hoger beroep: mag de appelconclusie louter een kopie zijn van de conclusie voor de eerste rechter?	110
5.3.	Hoger beroep: is een appelverzoekschrift of grievenformulier een conclusie?	113
6.	Besluit	